

Annar hvør handverkari brúkar ikki sína útbúgving

— Yvir 1700 handverkslæringar útbúnir síðani 1965

Bert annar hvør handverkari brúkar ta útbúgving, sum tað tekur fyra ár at fáa og umframt tað gevur stórar peningaligar fløgur at dragast við.

Hetta er niðurstaðan av einari kanning, sum

Føroya handverkslæringafelag hevur gjørt.

Kanningin er nevnd í minnilutaálitinum, sum umboð fyri F.H.L.F. í 9-mannanevndini, landsstýrið setti at kanna og leggja fram álit um ábøtur á viðurskiftum handverkslæringa, nú hevur sent landsstýrinum. F.H.L.F. kann ikki taka undir við

meirilutaálitinum.

Yvir 1700 læringar

Kanningin hjá F.H.L.F. visir, at seinastu 15 árin eru ikki færri enn 1714 handverkslæringar útbúnir í Føroyum. Um roknað verður við einum miðalaldrinum uppá 45 ár sum virkin í handverksyrkin-

um, skuldu tað í dag verið 5142 handverkarar í Føroyum. Men so er kortini ikki. Kanningin visir eisini, at tað eru uml. 1200 limir í handverkarafelgunum. Roknað verður eisini við, at uml. 1200 hava fingið sær viðari útbúgving ella sjálvstøðuga vinnu. Soleiðis eru uml. 2700, sum ikki longur eru í yrkinum.

— Landsstýrið gjørdi onki við lærlingaálitid:

Tingið fekk tað óbroytt

Landsstýrið gjørdi onki við álitid um viðurskifti handverkslæringa. Tað samtykti at leggja meirilutaálitid frá 9-mannanevndini óbroytt fyri tingið.

Vilhelm Johannesen, landsstýrismaður:

— Tingið bað um, at nevndin bleiv sett og tað fær nú álitid frá henni.

Umboð fyri Føroya Handverkslæringafelag í 9-mannanevndini hevur lagt fram minnilutaálit og tað er sent landsstýrinum. Hetta álitid bleiv ikki lagt fyri tingið.

— Men tann tingnevndin, sum skal viðgera málið, fær sjálvandi hetta álitid eins og annað tilfar, sum landsstýrið hevur um málið, sigur Vilhelm Johannesen, sum á tingfundinum í gjár ætlaði at leggja meirilutaálitid fyri tingið.

Umfatandi álit

Føroya Handverkslæringafelag hevur gjørt eitt umfatandi álit um ábøtur í viðurskiftum handverkslæringa. Í viðmerkingunum til meirilutaálitid sigur felagið m.a.:

Okkara uppskot frá fyrstan tíð var, at gera eina radikala broyting í lærlingaútbúgvingini, har dentur varð lagdur á longri skúlagongd og grundskúlið vórðu skipað, har ungfólk kundu fáa kunnleika til tær ymisku lærugreinar innan handverk.

Við hesum forkunnleika, sum grundskúlið hevði givið bæði í roynd og verki, hevði ein havt betri møguleikar til at valt sær ta røttu lærugreinina, og í allar mátar verið betur fyri, tað ið ein byrjaði á læruplássinum.

Vit meta at tað er umráðandi at tryggja ungfólk eitt betri grundarlag, tað ið tey skulu taka støðu til eina ávísu lærugrein, og hevði hetta eisini ført við sær, at fráfallið ikki hevði verið so stórt, sum tað er í dag.

Hetta uppskot fekk ikki so frægar sændir, at tað varð nevnt í meirilutaálitinum.

Í staðin fyri ynskta summir av hinum nevndarlimunum einans at gera smávegis broytingar á núverandi skipan, og hóast vit hildu tað ikki var røtt mánagongd og ikki tað, ið ætlanin var við nevndini, royndu vit at fáa sum frægast burtúr.

Út frá hesum lögdu vit so arbeiðsætlan okkara.

Mannamunur

A fundinum tann 13. desember 1979 handaðu umboð okkara formannin um í 9-mannanevndini eitt broytingaruppskot til lærlingalógina við tilhoyrandi sáttmála, og avtalað varð ta, at hann skuldi flýggja hinum nevndarlimunum tað áðrenn næsta fund. Hetta varð ongantíð gjørt.

Formaðurin hevur bert eftir egnu metan tikið ymiskt burtúr, sum hann helt vera brúkligt.

Sostatt sá eingin av hesum i nevndini uppskot okkara, og meta vit ikki

hetta vera rætta mannagongd.

Høvuðsgrundirnar til, at vit ikki tóku undir við meirilutaálitinum eru, at peningaligu fyrirumirnar hjá meistarunum uttan aðra grundgeving enn, at teir ynsktu hetta, og ikki varð gjørt út frá metingum um tað var fíggjarliga neyðugt, vóru tikin við í álitid.

Tá so samstundis okkara uppskot um at fáa løgtingssamtyktina frá 3. apríl 1976 um pristalsviðgerð av lærlingalønnum, ikki so mikið sum mátti nevnt í álitinum, halda vit, at tað er ikki ov nógv sagt at mannagongd er gjørdur.

Hetta kann serliga sigast út frá tí, at tær fíggjarligu skyldur, meistararnir hava, eru beinleiðis orsøkin til ta lágu løn, vit annars fáa.

Fakligar nevndir

Viðari er orsøkin, at læruráðið skal avtakast við teirri grundgeving, at tað ikki virkar, og í staðin seta nakrar landsumfatandi fakligar nevndir, sum skulu telja fyra mans — eitt líkatal — og skulu hesar nevndir átaka sær at loysa bæði arbeiðsligar og fakligar spurningar.

Soleiðis at skilja er umframt teir fakligu spurningarnar, sum stinga seg upp, skulu nevndirnar viðgera trætur millum meistara og lærling og hava tað neyðuga eftirlitið við lógini, umframt at ferðast kring alt landið og hava eftirlit við verkstøðunum.

Óg tí ið eisini hugsað verður um, at tær fakligu nevndirnar eru samansettar av monnum, sum annars hava sitt dagliga arbeiði at fáast við, meta vit, at hetta uppskot er dømt til at miseydnast, áðrenn tað nakrantíð er vordíð veruleiki.

Tað kemur annars ongastaðni fram, hvør ið skal leggja til rættis og samskipa tað arbeiði, sum nevndirnar skulu gera, og tað er óhugsandi, at nevndirnar, sum eru samansettar av monnum hvør úr sínum heraðshorni kunnu virka effektivt og av eintingum taka stig til arbeiðsuppgávurnar.

Lønir

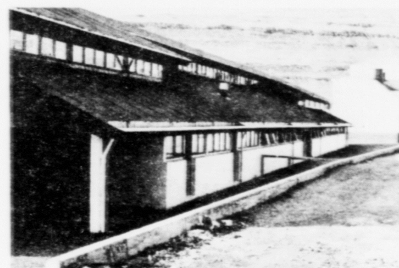
Viðvíkjandi ásetan av lønum meta vit, at hetta er eitt mál, sum hoyrir læruráðnum til, og ikki sum skotið er upp í álitinum, eitt mál, sum Landsstýrið skal taka sær av.

Tá ið tað verður skotið upp í meirilutaálitinum undir punkt 1. at Landsstýrið í serligum føri skal viðkast við tveimum monnum, eru grundir til at vera ivingarsamur um innihaldið í hesum.

Skriftliga verður eisini sagt í viðmerkingum til meirilutaálitid, at tær broytingar, sum annars eru gjørdar, eru fyrst og fremst at ymiskt óneyðugt og ótíðarhóskandi er tikið burtur úr lógini.

Tað kann sigast at nevndin, sum varð sett til at kanna og leggja fram álit um ábøtur í viðurskiftum handverkslæringa, hevur ikki tikið sær av teimum veruligu uppgávunum.

kring oyggjarnar

Kontoirnar skulamál og sosialmál eru hvør hækkaðar við 1 mill. kr. samanbórið við seinasta fíggjarár.

Afturat teimum 29,8 mill. kr., sum fíggjarætlanin javnvigar við, skal Klaksvíkar kommunu í hesum fíggjarárinum brúka 6–7 mill. kr. til ymisk arbeiði.

Fíggjarætlanin hjá Klaksvík

samtykt:

Rokna við sama skattaprocenti

Klaksvíkar býráð hevur samtykt fíggjarætlanina fyri 1980/81. Hon javnvigar við 29,8 mill. kr. Tað eru 2,7 mill. kr. meira enn í farna ári. Á útreiðslusíðuni standa avdráttir og rentur fyri slakari helvt, ávikavist 7,4 og 5,7 mill. kr. Kommunan roknar við 28,6 mill. kr. í skatti og treytað av, at inntøkurnar hjá fólki eru vaksnar við 10% í miðal verður skattaprocentið tað sama, 17. Líkningin var komin í helvt í síðstu viku og ta vóru útlit fyri, at hetta fór at halda.

Næst avdráttum og rentum eru størstu útreiðslurnar hjá Klaksvíkar kommunu skulamál, góðar 4 mill. kr., og sosialmál, góðar 2,5 mill. kr.

Upprunaliga uppskotið til fíggjarætlanina fyri 1980/81 javnvigaði við 35–36 mill. kr. upplýsir býráðsformaðurin í Klaksvík, Jógvan Isaksen. Ta uppskotið kom aftur úr nevndunum og tær høvdu sett sini ynski á, var tað komið uppá 40 mill. kr. Síðani blivu so góðar 10 mill. tiknar av aftur.

Fíggjarætlanin bleiv endaliga samtykt við 10–0 atkvøðum á býráðsfundinum seinasta hósdag. Kári Kjølunes atkvøddi ikki fyri.

Klaksvík er nú liðug at gjalda sin part til bergholsgærdina í Borðoyinni. Tær seinastu 100.000 kr. blivu goldnar í farna fíggjarári. So her bar til at strika eina útreiðslukonto.

Vil selja hús hjá kommununi

Dánjal Larsen, býráðslimur í Havn, hevur skotið upp fyri býráðnum, at upp til fimm av sethúsum kommunurnar verða seld, um so er, at áhugi er hjá teimum, sum nú leiga tey, at keypa tey. Húsin skulu seljast fyri ein sámuligan pris og Dánjal Larsen metir, at fáast kunna tilsamans 750.000 kr. fyri húsin. Peningurin skal so brúkast til at seta í stand onnur hús hjá kommununi, tey, sum

hava mest brúk fyri ábótum.

Uppskotið hjá Dánjali Larsen bleiv lisið upp á næstseinasta býráðsfundi og tá beint í sosialu nevnd. Nevndin hevur ikki havt fund síðani og er uppskotið sostatt ikki enn viðgjørt.

Fyrsta stigidið verður at kanna, um tey, sum búgva í kommunalum sethúsum, eru hugað at keypa tey, sigur Dánjal Larsen.